

2021-05-12
Ku2021/01315**Kulturdepartementet**Institutet för språk och folkminnen
Box 135
751 04 Uppsala

Uppdrag till Institutet för språk och folkminnen avseende handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Institutet för språk och folkminnen (Isof) att vidareutveckla myndighetens förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken.

Bakgrund

I propositionen En stärkt minoritetspolitik (prop. 2017/18:199) konstaterar regeringen bland annat att en fungerande överföring av språk och kultur mellan generationer är en central uppgift för minoritetspolitiken. Regeringens bedömer därför i riksdagsskrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282) att ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken bör utarbetas och antas. Vidare har regeringen i riksdagsskrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56) pekat på kulturens och språkets stora betydelse för romsk inkludering.

Mot bakgrund av detta fick Isof i juni 2019 regeringens uppdrag att utarbeta ett förslag till ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken i de delar som avser finska, jiddisch, meänkieli och romani chib (Ku2019/01339). Av uppdraget framgår bland annat att förslaget ska följa de utgångspunkter som anges i skrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282).

Den 4 september 2020 lämnade Isof till regeringen ett förslag till handlingsprogram om totalt 81 insatser för bevarande av de nationella minoritetsspråken.

Närmare om uppdraget

Isof ska vidareutveckla sitt förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken. Detta innebär att Isof ska:

- Närmare redogöra för vilka förutsättningar de olika språken har och vad som krävs för att vända den negativa trenden. Redogörelsen ska inkludera en beskrivning av hur språkvården för de olika språken bedrivs idag.
- Motivera hur förslagen, utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, kommer att bidra till revitalisering för de olika språken.
- Redogöra för ytterligare erfarenheter från andra länder och närliggande processer som är relevanta för lämnade förslag.

Isof ska för varje nationellt minoritetsspråk ange sex prioriterade förslag på åtgärder. Tre av åtgärderna ska ha effekt för språkens revitalisering på kort sikt, och tre av åtgärderna ska ha effekt för språkens revitalisering på lång sikt. Förslagen ska beröra olika sektorsområden och innehålla en tydlig ansvarsfördelning mellan de olika aktörer som har ansvar både för arbetet inom programmet och det generella språkarbetet. Samtliga prioriterade förslag ska vara avstämde med berörda aktörer, kostnadsberäknade och tidsatta. Förslag gällande utbildningsområdet samt förslag om språkcentrum hanteras i särskild ordning och ingår därför inte i uppdraget.

Isof ska under arbetets gång föra en dialog med företrädare för talarna av språken samt med myndigheter, och andra aktörer som Isof bedömer är relevanta. Samråd ska även ske med Regeringskansliet (Kulturdepartementet).

Syftet med uppdraget är att ge regeringen underlag till ett strategiskt och långsiktigt handlingsprogram som bidrar till att bryta den pågående språkbytestprocessen och till att revitalisera minoritetsspråken.

Finansiering och redovisning

För uppdragets genomförande får Isof under 2021 använda högst 440 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter, anslagspost 18.

Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition ska ske senast den 10 juni 2021. Medel som ej nyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 30 november 2021.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Kulturdepartementet) senast den 30 september 2021.

På regeringens vägnar

Per Olsson Fridh

Johanna Lantz

Kopia till

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ

Utbildningsdepartementet/S, UH

Kulturdepartementet/KL, KO

Kammarkollegiet

Lunds universitet

Länsstyrelsen i Stockholms län

Sametinget

Statens kulturråd

Statens skolverk

Stockholms universitet

Södertörns högskola

Umeå universitet